

Ennakkoratkaisupyyntö, jonka Consiglio di Stato (Italia) on esittänyt 24.11.2022 – Associazione Concessionari Bingo – Ascob Srl ym. v. Ministero dell'Economia e delle Finanze ja Agenzia delle Dogane e dei Monopoli

(Asia C-729/22)

(2023/C 94/17)

Oikeudenkäytikieli: italia

Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin

Consiglio di Stato

Pääasian asianosaiset

Valittajat: Associazione Concessionari Bingo – Ascob Srl ym.

Vastapuolet: Ministero dell'Economia e delle Finanze ja Agenzia delle Dogane e dei Monopoli

Ennakkoratkaisukysymykset

- 1) Onko käyttöoikeussopimusten tekemisestä annettua direktiiviä 2014/23/EU⁽¹⁾ sekä perussopimuksesta – erityisesti SEUT 49 ja SEUT 56 artiklasta – johdettavia yleisiä periaatteita tulkittava siten, että niitä sovelletaan bingopelin hoitamista koskeviin konsessioihin, jotka on myönnetty valintamenettelyllä vuonna 2000, joiden voimassaolo on päättynyt ja joiden voimassaoloa on sitten toistuvasti jatkettu direktiivin voimaantulon ja sen täytäntöönpanolle varatun määräajan päättymisen jälkeen voimaan tulleilla lainsäädäntötoimilla?
- 2) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, onko direktiivi 2014/23/EU esteenä sellaiselle kansallisten säännösten tulkinnalle tai soveltamiselle tai sellaisille näihin säännöksiin perustuville soveltamiskäytännöille, jonka tai joiden vaikutuksesta viranomaiselle ei jää harkintavaltaa käynnistää asianosaisten pyynnöstä hallinnollista menettelyä, jonka tarkoituksena on muuttaa konsession hyödyntämisen olosuhteita, joko käynnistämällä uusi hankintamenettely tai ilman tällaista menettelyä sen mukaan, pidetäänkö sopimustasapainoa koskevaa uutta neuvottelua merkittävänä muutoksena vai ei, tilanteissa, joissa tapahtuu osapuolista riippumattomia, yllättäviä ja ennakoimattomia asioita, jotka vaikuttavat merkittävästi tavanomaisiin toiminnallista riskiä koskeviin olosuhteisiin, siihen asti, kun kyseiset olosuhteet jatkuvat, ja niin kauan kuin on tarpeen, jotta konsession hyödyntämisen alkuperäiset olosuhteet saadaan mahdollisesti palautettua ennalleen?
- 3) Onko direktiivi 89/665/EY⁽²⁾, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2014/23/EU, esteenä sellaiselle kansallisten säännösten tulkinnalle tai soveltamiselle tai sellaisille näihin säännöksiin perustuville soveltamiskäytännöille, jonka tai joiden vaikutuksesta lainsäätäjät tai julkishallinnon elin voivat asettaa pelikonsessioiden myöntämiseksi järjestettävään uuteen menettelyyn osallistumisen edellytykseksi sen, että konsessionhaltija suostuu teknistä jatkokautta koskevaan järjestelmään, siinäkin tapauksessa, ettei konsession hyödyntämisen olosuhteista ole mahdollista neuvotella uudelleen niiden palauttamiseksi tasapainoon sen jälkeen, kun on tapahtunut osapuolista riippumattomia, yllättäviä ja ennakoimattomia asioita, jotka vaikuttavat merkittävästi tavanomaisiin toiminnallista riskiä koskeviin olosuhteisiin, siihen asti, kun kyseiset olosuhteet jatkuvat, ja niin kauan kuin on tarpeen, jotta konsession hyödyntämisen alkuperäiset olosuhteet saadaan mahdollisesti palautettua ennalleen?
- 4) Ovatko SEUT 49 ja SEUT 56 artikla sekä oikeusvarmuuden ja tehokkaan oikeussuojan periaatteet ja luottamuksensuojan periaate joka tapauksessa esteenä sellaiselle kansallisten säännösten tulkinnalle tai soveltamiselle tai sellaisille näihin säännöksiin perustuville soveltamiskäytännöille, jonka tai joiden vaikutuksesta viranomaiselle ei jää harkintavaltaa käynnistää asianosaisten pyynnöstä hallinnollista menettelyä, jonka tarkoituksena on muuttaa konsession hyödyntämisen olosuhteita, joko käynnistämällä uusi hankintamenettely tai ilman tällaista menettelyä sen mukaan, pidetäänkö sopimustasapainoa koskevaa uutta neuvottelua merkittävänä muutoksena vai ei, tilanteissa, joissa tapahtuu osapuolista riippumattomia, yllättäviä ja ennakoimattomia asioita, jotka vaikuttavat merkittävästi tavanomaisiin toiminnallista riskiä koskeviin olosuhteisiin, siihen asti, kun kyseiset olosuhteet jatkuvat, ja niin kauan kuin on tarpeen, jotta konsession hyödyntämisen alkuperäiset olosuhteet saadaan mahdollisesti palautettua ennalleen?
- 5) Ovatko SEUT 49 ja SEUT 56 artikla sekä oikeusvarmuuden ja tehokkaan oikeussuojan periaatteet ja luottamuksensuojan periaate joka tapauksessa esteenä sellaiselle kansallisten säännösten tulkinnalle tai soveltamiselle tai sellaisille näihin säännöksiin perustuville soveltamiskäytännöille, jonka tai joiden vaikutuksesta lainsäätäjät tai julkishallinnon elin voivat asettaa pelikonsessioiden myöntämiseksi järjestettävään uuteen menettelyyn osallistumisen edellytykseksi sen, että konsessionhaltija suostuu teknistä jatkokautta koskevaan järjestelmään, siinäkin tapauksessa, ettei konsession hyödyntämisen olosuhteista ole mahdollista neuvotella uudelleen niiden palauttamiseksi tasapainoon sen jälkeen, kun on tapahtunut osapuolista riippumattomia, yllättäviä ja ennakoimattomia asioita, jotka vaikuttavat merkittävästi tavanomaisiin toiminnallista riskiä koskeviin olosuhteisiin, siihen asti, kun kyseiset olosuhteet jatkuvat, ja niin kauan kuin on tarpeen, jotta konsession hyödyntämisen alkuperäiset olosuhteet saadaan mahdollisesti palautettua ennalleen?

- 6) Ovatko yleisemmin SEUT 49 ja SEUT 56 artikla sekä oikeusvarmuuden ja tehokkaan oikeussuojan periaatteet ja luottamuksensuojan periaate esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jossa bingosalien hoitajat veloitetaan maksamaan tekniseltä jatkokaudelta huomattavaa kuukausimaksua, joka ei kuulunut alkuperäisiin konsessiotoimiin, jonka määrä on sama kaikenlaisille toiminnanharjoittajille ja jota lainsäätävä aika ajoin muuttaa ilman minkäänlaista todistettua yhteyttä yksittäisen konsessiosopimuksen ominaispiirteisiin ja toimintaan?

(¹) EUVL 2014, L 94, s. 1.

(²) Julkisia tavaranhankintoja ja rakennusurakoita koskeviin sopimuksiin liittyvien muutoksenhakumenettelyjen soveltamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta 21.12.1989 annettu neuvoston direktiivi 89/665/ETY (EYVL 1989, L 395, s. 33).

Ennakkoratkaisupyyntö, jonka Consiglio di Stato (Italia) on esittänyt 24.11.2022 – Coral Srl v. Ministero dell'Economia e delle Finanze ja Agenzia delle Dogane e dei Monopoli

(Asia C-730/22)

(2023/C 94/18)

Oikeudenkäyntikieli: italia

Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin

Consiglio di Stato

Pääasian asianosaiset

Valittaja: Coral Srl

Vastapuolet: Ministero dell'Economia e delle Finanze ja Agenzia delle Dogane e dei Monopoli

Ennakkoratkaisukysymys

Ovatko direktiivi 2014/23/EU (¹), jos sen katsotaan soveltuvan asiaan, ja joka tapauksessa SEUT 26, SEUT 49, SEUT 56 ja SEUT 63 artiklasta ilmenevät yleiset periaatteet, sellaisina kuin niitä on unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä tulkittu ja sovellettu, erityisesti syrjintäkiellon, oikeasuhteisuuden periaatteen sekä kilpailun ja palvelujen ja pääomien vapaan liikkuvuuden suojaamisen osalta, esteenä sellaisten kansallisten normien soveltamiselle, joilla kansallinen lainsäätävä tai julkishallinnon elin voi pelikonsessioiden alalla viimeksi kuluneiden kymmenen vuoden aikana useita kertoja jatkettun niin sanotun teknisen jatkokauden kuluessa yksipuolisesti muuttaa voimassa olevia sopimussuhteita asettamalla velvollisuuden maksaa konsessiomaksuja, joita ei alun perin ollut, ja korottamalla sen jälkeen toistuvasti useita kertoja kyseisiä maksuja, jotka on aina määritetty kiinteämääräisinä kaikille konsessionhaltijoille heidän liikevaihdostaan riippumatta, ja asettamalla konsessionhaltijoiden toiminnalle muitakin rajoituksia, kuten kiellon siirtää toimipaikkoja, ja asettamalla tulevaan, konsessioiden uudelleenmyöntämistä koskevaan tarjouskilpailuun osallistumisen ehdoksi sen, että toiminnanharjoittajat suostuvat edellä tarkoitettuun jatkokauteen?

(¹) Käyttöoikeussopimusten tekemisestä 26.2.2014 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/23/EU (EUVL 2014, L 94, s. 1).

Ennakkoratkaisupyyntö, jonka Bundesverwaltungsgericht (Itävalta) on esittänyt 25.11.2022 – IJ ja PO GesbR, IJ v. Agrarmarkt Austria

(Asia C-731/22)

(2023/C 94/19)

Oikeudenkäyntikieli: saksa

Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin

Bundesverwaltungsgericht

Pääasian asianosaiset

Valittajat: IJ ja PO GesbR, IJ